

POSUDEK

Kocandová, Lenka (2023). České humanitární organizace působící v Etiopii. Hradec Králové, bakalářská práce, 52s.

Studentka si zvolila velmi zajímavé a určitě aktuální téma z pohledu posledního politického vývoje v Etiopii. Činnost humanitárních organizací není příliš obvyklým tématem akademického výzkumu v české afrikanistice. Etiopie dlouhodobě patří mezi tzv. české prioritní země, které Česká republika podporuje a poskytuje ji rozsáhlou pomoc při modernizaci a rozvoji v různých oblastech (zemědělství, průmysl, vzdělávání, zdravotnictví). Proto se zdá být naprosto relevantní posoudit, jak efektivní je tato pomoc v politické praxi.

Jak napovídá autorka, bakalářská práce se zaměřuje především na humanitární projekty, které jsou v posledním období a letech velmi potřebné vzhledem k občanské válce (centrální vláda vs. Tigrajci a další menší etnické konflikty v dalších etiopských regionálních státech).

Téma bakalářské práce je obsahově jednoznačně vymezeno (česká humanitární pomoc v Etiopii), geograficky (Etiopie), bohužel v úvodu práce autorka nevymezila časové období svého výzkumu, z následujícího textu je patrné, že zaměřuje spíše na poslední projekty tří vybraných humanitárních organizací.

Celkové pojetí bakalářské práce je poměrně problematické. Autorka chce posoudit (vyhodnotit) efektivitu humanitárních projektů v Etiopii, ale pro tento cíl nemá podle názoru oponenta dostatek tvrdých dat (viz níže).

Z hlediska teoreticko-metodologického se autorka správně opírá o přehledné vymezení humanitární pomoci, hlavních aktérů humanitární pomoci (nepovažují za vhodné používat v názvu kapitol zkratky HP). Z hlediska metodologie autorka volí analýzu SWOT a PESTLE. Přestože se zdá být výběr metodologie věrohodný včetně jejího popisu, oponentovi není příliš jasné, jak autorka došla v analytické části k číselnému hodnocení v tabulkách. Podle čeho se rozhodovala? Z jakých dat vycházela? Bodování považují za velmi subjektivní a v podstatě nevěrohodné. Jak definovat malé a velké množství dobrovolníků, více a méně poboček, jak hodnotit poskytování potřebné pomoci, kdo o tom rozhoduje, co je dostatečné a co není, samotné humanitární organizace? Navíc opírat výzkum pouze o výroční zprávy humanitárních organizací je zavádějící, protože z podstaty věci musí být pozitivní, jinak by příště nedostaly finanční podporu od státu a veřejnosti.

Struktura práce se na první pohled zdá být logická, autorka velmi stručně přibližuje současné dění v Etiopii a vztahy s ČR (trochu mě překvapuje hlubší záběr popisu spolupráce před rokem 1989 než po tomto roce), teoreticky definuje humanitární pomoc a aktéry (osobně bych to zahrnuje vše do jedné části), pak představuje metodologii výzkumu, analýzu PESTLE a SWOT. Jádrem práce je 5.část, která je rozdělena do tří subkapitol, ve kterých autorka hodnotí projekty humanitárních organizací Člověk v tísni, ADRA a CARE. Podle mého názoru u všech těchto pěti částí chybí závěry, které by shrnuly výsledky výzkumu.

Úvod obsahuje všechny požadované informace včetně metodologie, teoretického rámce, cíle (proč se opakuje na s. 8?), struktury a přehled současného stavu bádání, který by si zasloužil však větší pozornost a zřejmě i hlubší rešerší odborné literatury. Závěr obsahuje základní přehled výzkumu a odpovídá na výzkumnou otázku a navíc porovnává efektivitu humanitární pomoci všech tří humanitárních organizací navzájem.

Práce se zdroji je docela problematická. Text vyvolává dojem propojených částí nejrůznějších oficiálních dokumentů a výročních zpráv (MZV, MDI, Jama Network, CDP, Evropský parlament, Člověk v tísni, ADRA a CARE), přičemž citací odborných akademických textů je minimální počet. Např. k popsání historie, politického vývoje Etiopie a současného konfliktu s Tigray se určitě dalo opřít o odbornou literaturu či vědecké studie, odkazy na CNN či

BBC News nepovažují za zrovna šťastné (proč autorka např. nepoužila pro dokumentaci aktuálních událostí referenční časopis Africa Research Bulletin?). K historii Československo-etiopských vztahů existuje několik vědeckých studií. Taktéž historie Etiopie je přiblížena ve velkém množství odborné literatury, opírat se o Stručnou historii států – Etiopie (L. Mojdil) je trochu podivné. Předním odborníkem na Etiopii v České republice je dr. Zdeněk Poláček, z mladší generace doc. Jan Záhořík a dr. Pavel Mikeš.

Po formální stránce musím konstatovat, že se mi nelíbí vkládání meziřádků mezi odstavce. Rozsah práce je dostatečný, proto příliš nerozumím snaze bakalářskou práci tímto způsobem „natahovat“. Taktéž nepovažuji za příliš šťastné, že některé tzv. kapitoly mají dva či tři odstavce (2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.2.2, 3.3.1, 3.3.2, atd.). Z gramatického hlediska je práce vcelku v pořádku, občas se autorka potýká s problémy v interpunkci (např. s. 30 – chybí čárka před „než kdyby“). Z hlediska stylistiky se autorce často nedaří najít vhodné obraty a slovesa, někdy chybí podstatná jména, jindy je špatné skloňování (např. s.12 – provedla nájezd, s. 30- vepsala, lépe vložila, s. 31 zmíněno nezisková organizace, s. 32 – stavení – správně stavění, lépe výstavba). Někdy chybí písmena (s. 29 – zahrnou, správně zahrnout). Domnívám se, že nikdo z obyvatel Etiopie se nepovažuje za Etiopana/Etiopanku, obrat „Etiopané v Tigray“ (s. 13) je značně problematický, byl bych opatrný v používání termínu „rozvojových zemí“ (s. 14).

Bakalářská práce nepředstavuje nijak zásadní přínos k poznání dané problematiky, odpověď, že česká humanitární pomoc je efektivní, není příliš přesvědčivě podloženo tvrdými daty. Na rozdíl od autorky si nemyslím, že tato práce úspěšně přinesla ucelený přehled o práci vybraných humanitárních organizací. Na straně druhé autorka byla schopna definovat teoretický koncept, metodologické analýzy, propojit je se sebehodnocením humanitárních organizací, definovala podle jejího subjektivního názoru pozitivní a negativní stránky humanitární pomoci jednotlivých humanitárních organizací a dokonce v závěru vyhodnotila i jejich efektivitu navzájem mezi nimi. Z těchto důvodů bakalářskou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením

D

Doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.
V Olomouci dne 7.ledna 2024